

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет іноземної філології
Кафедра романської філології

СИЛАБУС
нормативного освітнього компонента

ВСТУП ДО МОВОЗНАВСТВА

підготовки	бакалавр
спеціальності	035 Філологія
освітньо-професійної програми	Мова і література (французька). Переклад

Силабус нормативного освітнього компонента «Вступ до мовознавства» підготовки бакалавра, галузі знань 03 Гуманітарні науки, спеціальності 035 Філологія, за освітньою програмою «Мова і література (французька). Переклад».

Розробники: **Чарікова Ірина Василівна**, доцент кафедри англійської філології, кандидат філологічних наук, доцент
Галян Оксана Віталіївна, старший викладач кафедри романської філології, кандидат філологічних наук

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми: (Л. В. Бондарук).

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри романської філології протокол № 1 від 30 серпня 2022 р.

Завідувач кафедри: (О. В. Станіслав)

I. Опис освітнього компонента

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Форма навчання: денна	Галузь знань: 03 Гуманітарні науки. Спеціальність: 035 Філологія. Освітньо-професійна програма: Мова і література (французька). Переклад. Освітній рівень: бакалавр	Нормативна
Кількість годин/кредитів <u>120/4</u>		Рік навчання: 1-ий
		Семестр: 1-ий, 2-ий
		Лекції: 40 год.
		Практичні (Семінарські) 32 год.
		Консультації: 8 год.
ІНДЗ: <u>немає</u>		Самостійна робота: 40 год.
	Форма контролю: екзамен	
Мова навчання:		українська, французька

II. Інформація про викладача

Таблиця 2

Прізвище, ім'я та по батькові	Чарікова Ірина Василівна	Галян Оксана Віталіївна
Науковий ступінь	кандидат філологічних наук	кандидат філологічних наук
Вчене звання	доцент	
Посада	доцент кафедри англійської філології	старший викладач кафедри романської філології
Контактна інформація	+380669624809 icharikova@vnu.edu.ua Корпус № 3 (А), каб. 218А	+380677278963 halian.oksana@vnu.edu.ua Корпус № 3 (А), каб. 224А
Розклад занять	https://bit.ly/3kIC98I	
Розклад консультацій	Згідно з графіком, затвердженим кафедрою. У разі необхідності запитання та звернення можна надсилати на електронні скриньки, зазначені в силабусі.	

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація освітнього компонента. Освітній компонент «Вступ до мовознавства» належить до дисциплін циклу загальної підготовки, викладається на 1-му курсі для здобувачів освітньо-професійної програми «Мова і література (французька). Переклад», займає особливе місце серед курсів, що вивчаються на факультетах філологічного профілю у вищих навчальних закладах. Значення цього освітнього компонента визначається тим, що він закладає основи, на яких ґрунтується вивчення будь-якої мовознавчої дисципліни. Об'єктом курсу є мова в усіх її виявах та аспектах. Предметом вивчення освітнього компонента є природа, сутність, походження та функціонування мови, класифікація, методи дослідження мови. Знання з освітнього компонента «Вступ до мовознавства» допоможуть здобувачам втілювати наукові знання у практичну площину, сприятимуть розвитку раціонального, творчого мислення.

2. Пререквізити. Інформаційною та теоретичною базою освітнього компонента є знання про функціональні особливості української та іноземної мов, отримані під час вивчення шкільних курсів у загальноосвітній школі.

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	Методи контролю / Бали
СЕМЕСТР 1						

Змістовий модуль 1						
Предмет та об'єкт дисципліни. Походження мов						
Тема 1. Мовознавство – наука про мову. Предмет і об'єкт мовознавства. Завдання науки про мову. Розділи і аспекти мовознавства. Історія мовознавства як науки. Рівні мови та їх відображення в розділах мовознавства. Завдання курсу «Вступ до мовознавства».	6	2	2	2		ДС+ДБ +РК/ 5
Тема 2. Сутність мови: її суспільні функції і внутрішній устрій. Людина та її мова. Своєрідність мови як суспільного явища. Критика ненаукових поглядів на мову як на явище біологічне, психічне та психофізичне. Мова і суспільство. Мова і мислення. Мова і мовлення. Мова в мовленнєвій діяльності.	7	2	2	2	1	ДС+ДБ +РК/ 5
Тема 3. Мова як система знаків. Система та структура мови. Семіотика – наука про знаки і знакові системи. Типологія знаків. Система та її ознаки. Мовна система. Парадигматичні та синтагматичні відносини між одиницями системи. Мова і штучні знакові системи. Подібності та відмінності.	6	2	2	2		ДС+ДБ +РК/ 5
Тема 4. Проблеми походження мов і діалектів. Основні теорії походження мови. Процеси дивергенції і конвергенції мов. Поняття субстрата і суперстрата. Мовні контакти в різні історичні епохи і в сучасному світі. Поняття койне і лінгва франка. Основні підходи до класифікації мов. Письмо: історія виникнення і розвитку. Визначення	11	4	2	4	1	ДС+ДБ +РК/ 5

письма і причини його виникнення.						
Разом за змістовим модулем 1	30	10	8	10	2	20
Змістовий модуль 2						
Фонетика. Словотворення. Синтаксис						
Тема 5. Фонетика як лінгвістична дисципліна. Фонетичне членування мовленнєвого потоку. Комбінаторні та позиційні зміни звуків в потоці мовлення (асиміляція, дисиміляція, редукція) та їх наслідки. Основні поняття акустики: тони и шуми, висота, сила і тембр звука, тривалість. Звук мовлення як соціальний факт.	7	2	2	2	1	ДС+ДБ +РК/ 5
Тема 6. Предмет лексикології та її основні проблеми. Слово як основна номінативна одиниця мови, його диференційні ознаки. Аспекти лексичного значення. Зміна значення слова. Типи синонімів. Типи метафор. Метафора і метонімія, різновиди метонімії. Типи омонімів. Полісемія слів та її відмінності від омонімії. Архаїзми та історизми, неологізми, запозичення.	6	2	2	2		ДС+ДБ +РК/ 5
Тема 7. Проблеми фразеології. Семантичні властивості фразеологізмів (синонімія, антонімія, омонімія та полісемія). Лексикографія як наука про теорію і практику укладання словників. Морфологія. Поняття морфеми. Класифікація морфем. Словозміна і словотворення. Частини мови.	11	4	2	4	1	ДС+ДБ +РК/ 5
Тема 8. Граматика: синтаксис. Синтаксичні одиниці та їх функції. Словосполучення, речення. Класифікація словосполучень. Речення.	6	2	2	2		ДС+ДБ +РК/ 5

Синтаксичні зв'язки, відношення, функції, засоби вираження. Актуальне членування речення.						
Разом за змістовим модулем 2	30	10	8	10	2	20
Загалом за поточний контроль						40
Види підсумкових робіт						
Модульна контрольна робота 1						30
Модульна контрольна робота 2						30
Загалом за підсумковий контроль						60
Усього кредитів / годин / балів за семестр 1	2	60	20	16	20	4
СЕМЕСТР 2						
Змістовий модуль 3						
Історія та методологія мовознавства						
Тема 1. Розвиток та становлення мовознавства як науки. Історія лінгвістичної думки. Мовознавство в Давній Індії, Греції та Римі.	6	2	2	2		УО / РЗ 5
Тема 2. Молодограматизм. Наукові течії початку ХХ ст.	7	2	2	2	1	ДС+ДБ 5
Тема 3. Мовознавство на сучасному етапі. Когнітивна лінгвістика. Психолінгвістика. Гендерна лінгвістика.	8	4	2	2		УО / П 5
Тема 4. Поняття про методи наукового дослідження. Види методів. Спостереження як спосіб вивчення мови.	9	2	2	4	1	РЗ/ УО 5
Разом за змістовим модулем 3	30	10	8	10	2	20
Змістовий модуль 4						
Романські мови. Особливості французької мови						
Тема 5. Романські мови, їх походження, внутрішня структура та класифікація. Історичні умови утворення та поширення романських мов у світі.	7	2	2	2	1	УО / РЗ 5
Тема 6. Особливості французької мови. Граматична система французької мови. Основні способи словотвору та їх характеристика.	6	2	2	2		РЗ/ УО 5

Тема 7. Утворення абрєвїатур, скорочень та акронїмїв. Іншомовнї запозичення в системї французької мови.	11	4	2	4	1	ДС+ДБ 5
Тема 8. Розвїток лексичної системи. Історизми, архаїзми, неологізми у французькій мовї.	6	2	2	2		УО / П 5
Разом за змістовим модулем 4	30	10	8	10	2	20
Загалом за поточний контроль						40
Види підсумкових робїт						
Контрольна робота 1						30
Контрольна робота 2						30
Загалом за підсумковий контроль						60
Усього кредитїв / годин / балїв за семестр 2	2	60	20	16	20	4
Усього кредитїв / годин за семестри 1 – 2	4	120	40	32	40	8

6. Завдання для самостійного опрацювання. (1 семестр)

Самостійна робота здобувача полягає у засвоєнні ним навчального матеріалу у позааудиторний час без участі викладача. Оцінювання якості результатів самостійної роботи викладач здійснює під час практичних занять, а також під час консультацій та індивідуальних занять зі студентами, за графіком, складеним кафедрою романської філології з урахуванням потреб і можливостей здобувача.

Таблиця 4

Тема	Кількість годин	Питання для самостійного опрацювання
	денна форма	
Тема 1. Лінгвістичний аспект у вивченні звуків.	10	Фонема – мінімальна звукова одиниця, потенційно пов'язана зі змістом Властивості фонем. Правило виділення фонем. Подвійне членування. Конститутивна, розпізнавальна і смислорозрізнавальна функції фонем. Варіювання фонем: обов'язкові варіанти (аллофони), вільне і факультативне варіювання. Відношення фонем та її варіанта як відношення загального і одиничного. Дистрибуція фонем. Фонетична незалежність (автономність) фонем як прояв довільності мовленнєвого знаку. Диференціальні (релевантні) та інтегральні (іррелевантні) ознаки фонем.
Тема 2. Чергування фонем. Склад і складоподіл. Просодичні засоби.	10	Чергування звуків. Основні типи чергувань (фонетичні та історичні) та їх причини. Проблема складу в мовознавстві. Неможливість застосування функціональних методів для виділення складу. Основні теорії складоподілу і складкоутворення: сонорна теорія, динамічна і експіраторна теорії. Типи складів. Звукові зміни в потоці мовлення, пов'язані з особливостями складової структури. Складовий

		акцент, наголос, фразова інтонація. Наголос як виділення одного зі складів у складі слова (або синтагми) теми або іншими фонетичними засобами. Типи наголосів (складовий, словесний, фразовий), за акустико-артикуляторними характеристиками (динамічний, якісний, кількісний, музичний) і за місцем виділення. Просодія складу. Поняття тонів та їх типи. Інтонація, її функції і основні компоненти (мелодика, інтенсивність, темп, тембр і паузи). Взаємодія компонентів інтонації в передачі основних комунікативних значень.
Разом:	20	

Завдання для самостійного опрацювання. (2 семестр)

Таблиця 5

№ з/п	Види завдань	Кількість годин
1.	Опрацювання лекційного матеріалу.	4
2.	Опрацювання фахової франкомовної літератури з метою підготовки реферативних повідомлень та участі у дискусії із питань, винесених на практичні (семінарські) заняття.	4
3.	Підготовка завдань за тематикою лекційних занять.	4
4.	Підготовка реферативних повідомлень з теми самостійної роботи.	4
5.	Підготовка до модульних контрольних робіт.	4
6.	Разом:	20

Теми рефератів (орієнтовний перелік):

1. Розвиток і функціонування мов у різні історичні епохи.
2. Проблема походження і теорії походження мов.
3. Літературні мови як засіб міжнаціонального спілкування.
4. Мовознавство в системі наук.
5. Фонема як одиниця мови.
6. Слово як центральна одиниця мови.
7. Принципи класифікації мов світу.
8. Мовна диференціація і виникнення споріднених мов.
9. Генеалогічна класифікація мов світу.
10. Спорідненість індоєвропейських мов.
11. Неолінгвістика. Принципи та методи неолінгвістики.
12. Психолінгвістика. Вплив мови на психічний розвиток людини.
13. «Концепт» як основне поняття когнітивної лінгвістики.
14. Основні принципи функціональної лінгвістики.
15. Гендерна лінгвістика.
16. Методи у лінгвістичних дослідженнях. Математичні методи у мовознавстві.
17. Французька мова – мова міжнародного спілкування.
18. Закономірності словоскладання та утворення телескопічних термінів у французькій мові.
19. Основні способи утворення okazionalizmів у французькій мові.
20. Запозичення як шлях збагачення словникового складу мови. Семантичні й словотвірні запозичення.

IV. Політика оцінювання

Політика викладача щодо здобувача освіти Усі учасники освітнього процесу зобов'язані дотримуватися вимог чинного законодавства України, Статуту і Правил

внутрішнього розпорядку ВНУ імені Лесі Українки, навчальної етики та корпоративної культури, толерантно та з повагою ставитися до всіх учасників процесу навчання, дотримуватися графіку проведення та термінів складання усіх видів робіт, передбачених силабусом освітнього компонента, повідомляти викладача про його зміни, бути організованим і сумлінним, нести особисту та колективну відповідальність, без вагань звертатися до викладача за консультаціями у разі потреби.

На початку вивчення освітнього компонента *викладач повинен* ознайомити здобувачів з метою і завданнями освітнього компонента; видами робіт та критеріями їх оцінювання; з політикою оцінювання та перескладання; з особливостями рейтингової системи; з політикою відвідування занять; з принципами академічної доброчесності; з особливостями отримання різних видів освіти. *Здобувачі зобов'язані* відвідувати лекційні і практичні заняття, де вони отримують бали за поточний контроль.

За об'єктивних причин, наприклад, в умовах карантинних обмежень або ж хвороби здобувача (чи здобувача з особливими потребами), працевлаштування, міжнародне стажування, за умови певних сімейних обставин тощо), здобувач може оформити індивідуальний план і навчання у такому разі відбувається за погодженим графіком з використанням технологій дистанційного навчання відповідно до Положення про дистанційне навчання у ВНУ імені Лесі Українки (<https://bit.ly/3ZmadtD>).

Оцінювання знань здобувачів з освітнього компонента «Вступ до мовознавства» базується на основі Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки (<https://bit.ly/3CuizWf>) та здійснюється на основі результатів поточного і підсумкового контролю знань здобувачів.

При вивченні освітнього компонента здобувач виконує завдання згідно з навчальним планом та у відповідності до силабусу, що включають відвідування лекцій, опрацювання інформаційних джерел та літератури, підготовку до практичних занять (аналіз теоретичних відомостей, опрацювання конспекту лекції, підготовку відповідей згідно плану практичних занять, доповнення та коментарі відповідей інших здобувачів, підготовку виступів та презентацій, участь у дискусіях та дебатах).

Усі види діяльності здобувача, вказані у силабусі освітнього компонента «Вступ до мовознавства», підлягають оцінюванню за 100-бальною шкалою. Підсумкова оцінка становить сумарну кількість балів за поточний контроль. *Поточним* контролем передбачені види робіт на практичних заняттях, що мають на меті перевірку рівня знань здобувачів та їхню активність на занятті.

Усі форми поточного контролю оцінюються за 5-бальною шкалою (від 1-5).

Критерії оцінювання

Таблиця 6

5	Здобувач освіти демонструє компетентність комплексно та творчо вирішувати поставлені завдання; вільно та доцільно послуговується спеціальною термінологією; доречно ілюструє відповідь прикладами, залучаючи відомості із самостійно опрацьованої літератури; бере участь у дискусії при обговоренні питань на семінарських заняттях; ретельно готує реферативні повідомлення; успішно виконує контрольні тестові завдання; вміє практично застосовувати отримані знання з курсу.
4	Здобувач освіти демонструє компетентність вирішувати поставлені завдання; правильно розкриває основний зміст матеріалу; використовує спеціальну термінологію; вміє працювати з додатковими джерелами; його відповіді, реферативні повідомлення не завжди повні, містять деякі неточності у викладі інформації, хоча помилки є несуттєвими; тестові завдання виконує добре; вміє практично застосовувати отримані знання з курсу.
3	Здобувач освіти відтворює менше половини навчального матеріалу; є суттєві помилки у викладі інформації та висновках; спеціальною термінологією володіє погано; реферативні повідомлення виконані

	неретельно, фрагментарно; при виконанні тестових завдань робить помилки; здобувач застосовує знання на практиці частково.
2	Здобувач освіти відтворює менше половини навчального матеріалу; є суттєві помилки у викладі інформації та висновках; спеціальною термінологією володіє погано; реферативні повідомлення – фрагментарні; при виконанні тестових завдань робить багато помилок; здобувач не вміє застосувати знання на практиці.
1	Здобувач освіти не володіє навчальним матеріалом; є численні помилки у викладі інформації; спеціальною термінологією не володіє; реферативні повідомлення не відповідають змісту та формі питання; при виконанні тестових завдань кількість правильних відповідей мінімальна; здобувач не вміє застосовувати знання на практиці.

Максимальна кількість балів за поточне оцінювання 2 змістових модулів становить 40 балів (ЗМ1=20 балів + ЗМ2=20 балів). Якщо здобувач хоче покращити підсумковий бал за аудиторну роботу, йому пропонується підготовка та захист презентації або написання реферату на одну із запропонованих тем (на вибір) із тематики освітнього компонента.

Рейтингова система оцінювання передбачає накопичення балів за різнобічну навчальну діяльність здобувача упродовж семестру, а саме таку, що не передбачена формами поточного контролю. Так, здобувач освіти може отримати додаткові (бонусні) бали за участь у наукових конференціях, олімпіадах, у конкурсах наукових студентських робіт, підготовку наукових публікацій (з тематики освітнього компонента); а також за активність на заняттях до 20% максимального поточного балу.

Політика щодо академічної доброчесності регулюється Кодексом академічної доброчесності ВНУ імені Лесі Українки (<https://bit.ly/3k3HKZq>), згідно якого здобувач зобов'язаний самостійно виконувати навчальні завдання поточного контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей), вказувати джерела, якими послуговувався, додавати їх опис до кожного виду роботи, не поширювати та не копіювати авторські матеріали, не вдаватися до обману та списування, повідомляти куратора академічної групи у разі виявлення порушень етики академічної доброчесності та випадків (само)плагіату, необ'єктивного оцінювання результатів роботи здобувачів чи/та хабарництва.

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Організація процесу вивчення освітнього компонента дозволяє здобувачеві бути мобільним і гнучким в (само)організації навчання. У разі відсутності на лекційному занятті здобувач опрацьовує матеріал самостійно і формує конспект лекції, на практичному (семінарському) занятті – готує повідомлення із питань, винесених на обговорення під час семінарського заняття, у письмовій формі. Виконані завдання обговорюються на консультації або відправляються на електронну пошту, зазначену в силабусі. У разі змішаного (дистанційного) навчання – використовується платформа Zoom для забезпечення освітнього процесу. Перескладання контрольних модулів відбувається лише за наявності поважних причин (напр., лікарняний лист, академічна мобільність тощо). Усі види робіт поточного контролю, що підлягають до-, пере- чи складанню поза графіком і термінами, передбаченими на їх виконання, оцінюються у 80-процентному співвідношенні до початкової вартості виду роботи. Заборгованість із модуля повинна бути ліквідована здобувачем у позааудиторний час до початку заліково-екзаменаційної сесії.

У разі здобуття студентом навичок і умінь у неформальній та/або інформальній освіті порядок і процедура їх визнання регламентується відповідним Положенням про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки (<https://bit.ly/3WUSIPu>). Згідно з цим положенням здобувачам можуть бути зараховані результати такого навчання, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають одному заліковому модулю загалом (але не більше 6 кредитів за навчальний рік) до початку вивчення освітнього компоненту.

Здобувач, який проходить підготовку з використанням елементів дуальної освіти, повинен чітко дотримуватися індивідуального плану відповідно до Положення про підготовку здобувачів

освіти у Волинському національному університеті імені Лесі Українки з використанням елементів дуальної форми здобуття освіти (<https://bit.ly/3Qn1ByM>). Знання, уміння, компетентності здобувачів оцінюються представниками підприємства (де здобувач набуває певної кваліфікації на основі договору) та викладачем університету.

V. Підсумковий контроль.

Підсумковий контроль (екзамен) освітнього компонента «Вступ до мовознавства» складається із теоретичних питань (із поданого нижче переліку) та граматичних вправ. На практичних заняттях розглянуто типові вправи, які пропонуються здобувачам на екзамені. Зі структурою, змістом і критеріями оцінювання усіх видів робіт підсумкового контролю викладач ознайомлює здобувачів на початку вивчення освітнього компонента.

Відсутність здобувача на підсумковому контролі та/або невиконання його робіт оцінюється у “0” балів. Повторне складання підсумкового контролю для здобувача можливе за умови його відсутності з поважної причини відповідно до графіка, затвердженого кафедрою романської філології. Максимальна кількість балів, яку може набрати здобувач за усі види робіт підсумкового контролю, становить 60. Перескладання (без поважних причин) будь-яких видів підсумкових робіт, передбачених силабусом освітнього компонента, з метою підвищення підсумкової модульної оцінки не дозволяється.

Підсумковий контроль (екзамен) визначається в балах як сума поточних та підсумкових оцінок і фіксується у журналі після вивчення модуля. Якщо підсумкова оцінка (бали) з освітнього компонента є сумою поточних і підсумкових оцінок та становить не менше 75 балів, то, за згодою здобувача, вона може бути зарахована як підсумкова оцінка з освітнього компонента. Така оцінка виставляється у день проведення екзамену за умови обов’язкової присутності здобувача.

У випадку незадовільної підсумкової оцінки або за бажанням підвищити рейтинг здобувач повинен складати екзамен. При цьому бали, набрані здобувачем за результатами підсумкових видів робіт, анулюються. Структуру, питання та критерії оцінювання екзамену викладач повідомляє не пізніше, ніж за 2 тижні до початку заліково-екзаменаційної сесії.

Здобувачі, які не склали екзамен, повинні перескласти його. Перескладання екзамену відбувається не більше двох разів: один раз – викладачеві, другий раз – комісії, яка створюється деканатом факультету. Підсумковий контроль успішності здобувачів проводиться один раз на рік під час заліково-екзаменаційної сесії. Підсумковий рейтинговий бал оцінюється за 100-бальною шкалою. Набрана кількість балів записується в екзаменаційну відомість та залікову книжку здобувача.

Питання, що виносяться на екзамен: (I семестр)

1. Мовознавство як наука. Загальне мовознавство як наука та «Вступ до мовознавства» як навчальний курс. Мета та завдання курсу. Зв'язок з іншими науками.
2. Методи вивчення та опису мов.
3. Природа і функції мови. Критика ненаукових поглядів на мову. Мова і суспільство.
4. Мова як знакова система. Класифікація та властивості мовних знаків.
5. Загальна характеристика мов світу. Закономірності розвитку мов. Універсальні тенденції. Мовна інтеграція та диференціація.
6. Мова і мовлення. Об'єктивне і суб'єктивне в мові. Гіпотези та теорії походження мови в історії лінгвістики. Мислетворча роль мови.
7. Розвиток мови та діалектів в різні історичні епохи. Територіальна та соціальна диференціація мов.
8. Розвиток і функціонування мов у первісно-общинному, рабовласницькому і феодальному суспільстві.
9. Розвиток і функціонування мов у капіталістичному суспільстві. Поняття національної та літературної мов.
10. Розвиток і функціонування мов у тоталітарному соціалістичному суспільстві. Питання про перспективи розвитку мов у майбутньому.

11. Основні критерії визначення спорідненості мов. Генеалогічна класифікація мов. Типологічна класифікація мов. Індекс синтетичності Дж. Грінберга.
12. Поняття мовної здатності, діяльності, комунікації.
13. Система та структура. Типологічні характеристики мовної системи.
14. Основні рівні мовної системи, їх одиниці. Відношення між одиницями мовної системи. Науки, що вивчають систему мови.
15. Фонетика як наука про звуки людської мови. Фізико-акустичний аспект вивчення звуків мови. 16. Анатомо-фізіологічний аспект вивчення звуків мови. Акустичні, артикуляційні та функціональні параметри звуків мови.
17. Фонологічний аспект вивчення звуків мови. Поняття про фонему. Варіанти фонем. Сильні та слабкі позиції фонем. Система фонем у сучасних мовах.
18. Класифікації звуків мови. Голосні та приголосні звуки.
19. Взаємодія звуків у процесі мовлення. Позиційні чергування звуків мови. Комбінаторні чергування звуків мови.
20. Фонетичне членування мовленнєвого потоку. Історичні зміни у звуках мови. Поняття про звуковий закон.
21. Звукова мова та письмо. Основні етапи розвитку письма. Характеристика основних типів алфавітів.
22. Графіка і орфографія. Транслітерація і транскрипція.
23. Поняття лексики та лексикології. Слово як основна одиниця лексикології. Семантична структура слова.
24. Лексичне значення слова. Типи лексичного значення слова. Поняття про сему та семему. Компонентний аналіз слова.
25. Моносемія і полісемія. Синонімія, омонімія, антонімія, паронімія, тематичні класи слів.
26. Типи переносного значення слова. Типи та джерела омонімії. Шляхи збагачення лексики за рахунок власних ресурсів.
27. Шляхи збагачення лексики за рахунок інших мов. Історичні зміни у словниковому складі мови.
28. Лексика з погляду актуальності. Стилістичне розшарування словникового складу мови.
29. Історичні зміни словникового складу. Історична лексикологія.
30. Запозичена лексика. Різні шляхи і види лексичних запозичень.
31. Лексикографія. Типи словників. Принципи класифікації слів у словниках. Будова словникової статті.
32. Фразеологія. Фразеологічна система мови. Класифікація фразеологізмів.
33. Граматика як наука. Розділи граматики. Граматична будова мови.
34. Основні одиниці граматичної будови мови. Граматичне значення та граматична категорія. Граматичні категорії та способи їх вираження у різних мовах світу.
35. Морфема і словоформа. Класифікації морфем. Морфемна структура слова у різних мовах світу.
36. Граматичні класи слів. Принципи класифікації частин мови. Система частин мови у різних мовах світу.
37. Поняття граматичного значення. Єдність лексичного та граматичного значення в слові.
38. Синтетичні засоби вираження граматичного значення. Аналітичні засоби вираження граматичного значення.
39. Поняття про синтаксис. Синтаксичні одиниці та зв'язки.
40. Словосполучення як одиниця синтаксису. Типи словосполучень.
41. Речення та його ознаки. Формальне та актуальне членування речення.

**Питання, що виносяться на екзамен:
(II семестр)**

1. Зародження науки про мову у давній Індії.
2. Зародження науки про мову у давній Греції та Римі.
3. Зародження арабського мовознавства.
4. Мовознавство в епоху середньовіччя та Відродження.
5. Формування порівняльно-історичного мовознавства в західній Європі. Лінгвістична концепція Фрідріха Шлегеля.
6. Формування порівняльно-історичного мовознавства в західній Європі. Лінгвістична концепція Франца Боппа.
7. Формування порівняльно-історичного мовознавства в західній Європі. Лінгвістичні концепції Расмуса Раска та Якоба Гримма.
8. Порівняльно-історичне мовознавство. Лінгвістичні концепції Августа Шлейхера та Йогана Шмідта.
9. Молодограматичний етап у мовознавстві. Лейпцизька лінгвістична школа.
10. Лондонська лінгвістична школа.
11. Наукові течії початку XX ст. Школа «Слів і речей».
12. Наукові течії початку XX ст. Естетична школа.
13. Наукові течії початку XX ст. Неолінгвістика.
14. Мовознавство на сучасному етапі. Когнітивна лінгвістика.
15. Функціональна лінгвістика.
16. Психолінгвістика.
17. Гендерна лінгвістика.
18. Походження та утворення романських мов.
19. Поширення романських мов у світі.
20. Основні способи словотвору французької мови та їх характеристика.
21. Утворення аббревіатур, скорочень та акронімів у французькій мові.
22. Запозичення в системі французької мови.
23. Розвиток лексичної системи, історизми, архаїзми .французької мови.
24. Неологізми у французькій мові.
25. Основна проблематика лінгвістичних досліджень на сучасному етапі.

VI. Шкала оцінювання

Таблиця 7

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка	Оцінка за шкалою ECTS	
		оцінка	пояснення
90–100	Відмінно	A	відмінне виконання
82–89	Дуже добре	B	вище середнього рівня
75–81	Добре	C	загалом хороша робота
67–74	Задовільно	D	непогано
60–66	Достатньо	E	виконання відповідає мінімальним критеріям
1–59	Незадовільно	Fx	Необхідне перескладання

Оцінювання за 100-бальною шкалою

Таблиця 8

За 100-бальною шкалою	За шкалою ECTS	Визначення
90-100	A (відмінно)	Здобувач повною мірою та ґрунтовно засвоїв всі теми освітнього компонента, вміє вільно та самостійно викласти зміст всіх питань навчальної дисципліни, розуміє її значення для своєї професійної підготовки, повністю виконав усі завдання кожної теми та поточного контролю в цілому. Брав участь в олімпіадах, конкурсах, конференціях.
82-89	B (дуже добре)	Здобувач недостатньо повно та ґрунтовно засвоїв окремі питання освітнього компонента. Вміє самостійно викласти зміст основних питань, виконав завдання кожної теми змістового модуля.
75-81	C (добре)	Здобувач недостатньо повно та ґрунтовно засвоїв деякі теми змістових модулів, не вміє самостійно викласти зміст деяких питань освітнього компонента. Окремі завдання кожної теми поточного контролю виконав не повністю.
67-74	D (задовільно)	Здобувач засвоїв лише окремі теми освітнього компонента. Не вміє вільно самостійно викласти зміст основних питань змістових модулів, окремі завдання кожної теми поточного контролю не виконав.
60-66	E (достатньо)	Здобувач засвоїв лише окремі питання освітнього компонента, не вміє достатньо самостійно викласти зміст більшості питань змістових модулів. Виконав лише окремі завдання кожної теми поточного контролю.
1-59	Fx (незадовільно)	Здобувач не засвоїв більшості тем освітнього компонента, не вміє викласти зміст більшості основних питань змістових модулів. Не виконав більшості завдань кожної теми поточного контролю.

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Основний перелік:

1. Галян О. В. Вступ до мовознавства: навч.-метод. видання. Луцьк : Вежа-Друк, 2022. 88 с.
2. Кійко Ю. Є., Агапій А. П., Мельник Ю. Й. Вступ до мовознавства: практикум. Чернівці : Чернівецький університет, 2021. 176 с.
3. Монжалеї Т. К. Вступ до мовознавства: навч. посіб. Суми : Університетська книга, 2019. 183 с.
4. Швед Е. В., Дацьо О. Г. Навчально-методичні розробки для студентів факультету іноземної філології. Ужгород : УЖНУ, 2021. 60 с.
5. Giraud V. La Civilisation Française. Sydney : Wentworth Press, 2018. 64 p.
6. Njiké J. N. Civilisation progressive de la Francophonie. Paris : Clé International, 2018. 192 p.

Додатковий перелік:

1. Коваль Л. М. Психолінгвістика. Вінниця : Видавництво ФОП Кушнір Ю.В., 2021. 68 с.

2. Чуєшкова О. В. Термін гендер і його похідні як ядро терміносистеми гендерної лінгвістики *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»: серія «Філологія»*. Острог: Вид-во НаУОА, 2018. Вип. 2(70), червень. С. 237–239.
3. Чуєшкова О. В. Термінологія гендерної лінгвістики як система. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. Серія: Проблеми української термінології. 2018. №890. С.81-84
4. Широков В. А., Булгаков О.В., Заїка Н. М. та ін. Корпусна та когнітивна лінгвістика. Київ: 2018 рік. 246 с.

Інтернет-ресурс

1. Навчальні матеріали онлайн.

URL : https://pidru4niki.com/1222090548043/dokumentoznavstvo/vstup_do_movoznavstva